

III МІЖНАРОДНА НАУКОВА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ
**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ: ТЕОРІЯ І
ПРАКТИКА**

III INTERNATIONAL SCIENTIFIC INTERNET CONFERENCE
**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2021

УДК 633.15

ОБГРУНТУВАННЯ ПЕРСПЕКТИВ ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ В УКРАЇНІ**Сидорук Г.П.**, канд. с.-г. наук, доцент**Левченко А.С.**, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти*E-mail: sydoruk_galyna@ukr.net*

Західноукраїнський національний університет

Стимулювання виробництва зерна у світовій практиці є головним напрямом аграрної політики для задоволення потреб людства продуктами харчування. Серед групи зернових важливе місце займає вирощування кукурудзи, однієї із найбільш продуктивних та цінних за біологічними властивостями культур.

Сьогодні кукурудза посідає друге місце серед сільськогосподарських культур у світі після пшениці і за посівними площами, і за рівнем продажів.

За своїми потенційними властивостями кукурудза має не тільки високий урожай, але й широкий спектр застосування. У різних країнах світу близько 20% зерна використовується для харчових цілей, 15-20% – для виробництва нафти та палива у промисловому секторі, а все інше – для кормових потреб у тваринницькому секторі. Зростання попиту на кукурудзу та збільшення обсягів її виробництва були зумовлені в основному зростанням цін на енергоносії, оскільки зерно кукурудзи є основною сировиною для виробництва біоетанолу [1, 2, 3].

Але слід врахувати, що в останні роки погодно-кліматичні умови суттєво змінилися: відбулося підвищення температури повітря у всі сезони; характерний нерівномірний розподіл опадів впродовж вегетації рослин, часто зливового характеру; неефективне накопичення вологи в ґрунтах і як наслідок збільшення кількості екстремальних посушливих років та інтенсивності несприятливих явищ у природі. Разом з іншими негативними антропогенними чинниками впливу ці фактори зумовлюють зміну підходів до виробництва кукурудзи. Серед них створення та підбір посухостійких гібридів та сортів культури, впровадження технологічних елементів, що забезпечать більшу адаптивність агробіоценозів до умов навколишнього середовища.

Світовою науковою спільнотою, в тому числі і вітчизняними дослідниками, на теперішній час досягнуто значних успіхів у розробці, адаптації й впровадженні інноваційних технологій вирощування сільськогосподарських культур. Проте, досягнення стабільної урожайності й високих валових зборів цих культур для аграріїв були і залишаються пріоритетними завданнями, які лімітуються непередбачуваністю погодних факторів та, особливо, високою ймовірністю настання критичних погодних періодів, екстремальних явищ, тощо [4].

Тому, розробка сучасних ефективних прийомів агротехніки вирощування зернових культур, в тому числі, й кукурудзи, спрямована на підвищення врожайності і повинна базуватися на біологічних особливостях культур,

досягненнях агрохімії, фітопатології, селекції, механізації, елементах точного землеробства. Важливою особливістю таких технологій має бути комплексний підхід і диференціація залежно від місцевих ґрунтових і погодних умов, а також господарських можливостей. Зменшення витрат на вирощування сільськогосподарських культур в перспективі пов'язано із застосуванням зональних енерго- та ресурсозберігаючих технологій, які базуються на новітніх досягненнях науки і техніки, застосуванні науково-обґрунтованих і економічно-доцільних систем сівозмін, способів обробітку ґрунту, застосуванні біопрепаратів та стимуляторів росту. Сучасний стан виробництва зерна в Україні можна суттєво поліпшити шляхом застосування інноваційних елементів технологій вирощування кукурудзи на основі використання нових продуктивних гібридів різних груп стиглості.

Асортимент гібридів кукурудзи розрізняється за тривалістю вегетаційного періоду, габітусом рослин, стійкістю до затінення, загушення, стійкістю до шкочинних факторів, реакцією на зміни рівня живлення, водного режиму, тощо. В зв'язку з цим актуальним є використання у виробництві гібридів різних груп стиглості та застосування оптимальних параметрів їх вирощування.

На території України варто використовувати у виробництві кукурудзу перших трьох груп стиглості, а саме:

- ранні терміни дозрівання (90-100 днів; ФАО 100-200),
- середньоранній період (105-115 днів; ФАО 201-300),
- середній термін дозрівання (115-200 днів; ФАО 301-400),
- середній і пізній період (120-130 днів; ФАО 401-500),
- пізній термін дозрівання (135-140 днів; ФАО 501-600) [2].

Загалом виробництво кукурудзи на зерно є перспективним напрямком покращення продовольчої безпеки, а розробка і впровадження основних елементів технології вирощування гібридів кукурудзи є важливим фактором найповнішого використання генетичного потенціалу і являє практичний інтерес і актуальну проблему для сучасного рослинництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Квітка Г. Кукурудза – «за» євроінтеграцію! *Пропозиція*. 2013. №12 (222). С. 38-40.
2. Лихочвор В. В., Петриченко В. Ф., Івашук П. В., Корнійчук О. В. Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур / за ред. В. В. Лихочвор, В. Ф. Петриченко. 3-є вид., допов. і переробл. Львів : НВФ «Українські технології», 2010. 1088 с.
3. Ovcharuk, O.; Hutsol, T.; Ovcharuk, O.; Rudskyi, V.; Mudryk, K.; Jewiarz, M.; Wróbel, M.; Styks, J. Prospects of use of nutrient remains of corn plants on biofuels and production technology of pellets. In *Renewable Energy Sources: Engineering, Technology, Innovation*; Springer: Cham, Switzerland, 2020; pp. 293-300.
4. Циков В.С. Кукурудза: технологія, гібриди, семена. Днепропетровск: Зоря, 2003. 296 с.